

примхлива істота. Лідер, що йде на компроміс раніше певного часу, втрачає авторитет. Лідер, що йде на компроміс із запізненням, втрачає ініціативу і може зазнати поразки. Тому у виграші є ті лідери, які гостро відчують хід політичного часу і все роблять вчасно. Варто політичному лідеру не відчуті зміни політичних умов, кон'юнктури, до якої він уже не в змозі пристосуватися, і він стає або посміховиськом, або лихом для своєї партії чи країни.

Отже, політичне лідерство стає однією з форм влади за умов, коли лідери набувають суспільного визнання, а рухи, партії чи їх лідери отримують право на владу. Еволюція політичного лідерства завжди пов'язана із прагненням заявити про себе, увійти в політичну систему, тобто, формалізуватись, розширити набутий статус та доповнити його керівництвом.

Аліна Олександрівна Гумініченко – студентка II курсу Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Тетяна Григорівна Геращенко** – доцент кафедри гуманітарних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат філософських наук, доцент

ВІЙНА ЯК КРАЙНЯ ФОРМА КОНФЛІКТУ

Конфлікт являє собою одну з форм міжнародно-політичної взаємодії. Він багато в чому визначається тим, що в силу обмеженості ресурсів, якими володіє світове співтовариство, будь-який окремо взятий суб'єкт міжнародних відносин не може реалізувати свої інтереси, не зачіпаючи інтереси інших суб'єктів.

Виділяються різні форми міжнародних конфліктів. Крайнім проявом міждержавних конфліктів і одночасно крайнім засобом їх дозволу є війна. До війни, як правило, вдаються тоді, коли сторони, залучені в неї, переконані в тому, що з її допомогою вони доб'ються для себе більших дивідендів, ніж за допомогою переговорів. У цьому сенсі правий був німецький військовий теоретик XIX ст. К. фон Клаузевіц, який стверджував, що війна є продовження політики іншими засобами. Прав був Клаузевіц і в тому, що війна не скасовує політику в якості засобу досягнення миру.

Політика не припиняється під час війни. Керівники держави несуть відповідальність як за війну, так і за досягнення миру. Вони оголошують війну, ведуть і завершують її. Цей примат політики передбачає підпорядкування погляду військових політиці, підпорядкування армійських керівників тим, хто приймає політичні рішення.

Термін «війна» походить від давньонімецького «werra», коріння якого можна виявити, наприклад, в англійському слові «war». Коріння давньогрецького «polemos», що також означає війну, збереглися в словах «полеміка», «полемічний», «полеміст», а коріння латинського слова «bellum» (війна) збереглися в англійському «belligerant» (войовничий). У тих чи інших формах це слово присутнє у всіх світових мовах, як колишніх епох, так і сучасності. Це служить одним із показників універсальності даного феномена.

Війна являє собою колективний акт, що відрізняється за своєю природою від індивідуальних актів насильства, в яких беруть участь як мінімум дві особи, як, наприклад, звичайна бійка двох осіб або дуель. Війна здійснюється колективною волею спеціально підготовлених і призначених для цього людей. Називаючи війну колективним актом, слід розуміти, насамперед політично організоване співтовариство людей в особі міста-держави, князівства, імперії в минулому або національної держави в сучасному світі, або ж протиборчі сторони в громадянській війні.

Існувало й існує безліч форм війни: між різними родами, племенами, етносами, народами, країнами, імперіями, коаліціями держав; локальні, регіональні, світові; обмежені, загальні, абсолютні і тотальні. Але в цілому війни поділяються на ті, які ведуть дві, кілька або безліч держав один з одним, а також ті, які виникають між різними групами громадян однієї і тієї ж держави. У першому випадку це класичні міждержавні (або зовнішні) війни, а в другому – цивільні (або внутрішні) війни.

Вже стародавні греки проводили відмінність між «polemos», тобто війною з зовнішнім ворогом, варварами і «stasis» – громадянською війною, до категорії якої іноді зараховувалися і війни між самими грецькими містами-державами. Якщо перші визнавалися як законні і навіть заохочувалися, то другі в усі часи, як правило, оцінювалися негативно або стримано.

Громадянські війни такі ж типові атрибути історії людства майже всіх часів і в усякому разі більшості народів, як і міждержавні війни. Показово, що за 100 років після закінчення наполеонівських війн найбільш руйнівні війни відбулися не між різними державами, а між громадянами одних і тих же держав.

Не завжди легко можна визначити лінії, що розмежовують зовнішню війну від внутрішньої. Наприклад, відносно громадянських воєн в Стародавньому Римі в II-I ст. до н. е., релігійних війн у Франції в другій половині XVI ст., США – в 60-х р. р. XIX ст. і Росії після Жовтневого перевороту 1917 р. Проте важко визначити до якої саме категорії зарахувати війни між різними грецькими містами-державами або війни за незалежність, в яких часто виявлялися залучені самі різні інтереси і сили.

Для того, щоб більш чітко визначити сутність військово-політичних конфліктів, треба, насамперед, виявити такі ознаки військового конфлікту, які дозволили б відрізнити його, з одного боку, від війни, а з іншого – від інших за своїм характером військових акцій. Військовий конфлікт – це будь-які військові сутички, в тому числі і світові війни. Крім цього, ми вживаємо це поняття «військовий конфлікт» по відношенню до таких військовим колізій, які володіють деякими особливими рисами. До них можна віднести наступні: це боротьба з використанням засобів воєнного насильства як з одного, так і з іншого боку; локалізований географічно масштаб ведення бойових дій; обмежене використання сил і засобів воєнного насильства; відносна керованість процесу розвитку конфліктних відносин між учасниками цього протистояння; відносна обмеженість приватних, регіонально-ситуативних цілей.

Основними воєнними конфліктами на даний момент є: військовий конфлікт в Сирії, військовий конфлікт на сході України, війна в Афганістані, воєнізовані сутички в Судані, воєнний конфлікт в Ємені, в Лівані, діяльність терористів в Судані, конфлікт в дельті Нігера. Військовий конфлікт на сході України продовжується з 2014 року. Конфлікт призвів до знищення економіки Донбасу, занепаду промисловості та рівня життя громадян, їх виїзду та міграції. Особливістю воєнного конфлікту є невикористання повітряних сил та закриття повітряного простору після кількох терористичних актів, основним з яких було збиття пасажирського літака малайзійської авіакомпанії. Незважаючи на дії міжнародних організацій, таких як ОБСЄ, конфлікт продовжується.

Таким чином, конфлікти як форми міжнародно-політичної взаємодії стосуються великої кількості країн. Причинами конфліктів є джерела сировини, родовища, підприємства, релігія, етнічна сфера, незадоволення владою тощо.

Жанна Костянтинівна Звягіна – студентка I курсу Сумської філії
Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Тетяна Григорівна Геращенко** – доцент кафедри
гуманітарних дисциплін Сумської філії Харківського національного
університету внутрішніх справ, кандидат філософських наук, доцент

МОРАЛЬНІ ІМПЕРАТИВИ СЬОГОДЕННЯ

Проблема формування духовно-моральних цінностей молодого покоління в державі у час її інтеграції до загальноєвропейського співтовариства є досить актуальною. Сьогодення характеризується дефіцитом особистісних духовно-моральних цінностей молоді, тому порушена проблема потребує негайного вирішення.

Мораль – це сукупність правил, принципів, норм, за допомогою яких здійснюється регуляція стосунків у суспільстві між індивідами. Вона може